

Bir fıncığın iini yar senden ayrı yemem

Ahmet ATALIK

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası

İstanbul Şube Başkanı

“Biz her zaman tarımı destekleyen bir hükümet olduk ve her zaman da desteklemeye hazırız. Fakat bu işi bir düzene oturtmak lazım. Fındık TMO'nun işi değil. Bir kere TMO'nun devre dışı kalacağı kesin. Yani, devlet ve siyaset artık fındıktan elini çekecek.”

Recep Tayyip ERDOĞAN – Başbakan (Trabzon, 5 Temmuz 2009)

Allah bize bir nimet vermiş “fındık”. Üretiminde de ticaretinde de dünya lideriyiz. Liderliğimiz akıllı tarım politikalarından değil, iklimimizin fındık tarımına son derece uygun olmasından. İşin politika kısmını bakın nasıl yapıyoruz.

AKP, 2002 Kasım'ında yapılan genel seçim ile başımıza hükümet oldu. Seçimden önce Karadeniz'de miting meydanlarında Ecevit hükümetinin fındığa verdiği 1,60 TL fiyatı beğenmeyen Erdoğan, şayet hükümet olurlarsa fındığa 2 TL fiyat vereceğini açıkladı. Kazandı ve sözünü tuttu. Ancak ondan sonraki yıl için de 2 TL fiyat önerince FİSKOBİRLİK bu fiyatın kabul edilemez olduğundan bahisle fiyatı 2,50 TL olarak açıkladı. Sonraki yıllarda da FİSKOBİRLİK fındık üreticisinin emeğinden yana tavrını devam ettirdi. İşte AKP-FİSKOBİRLİK didişmesinin de ilk adımları böylelikle atılmış oldu. Başbakan fiyatı aşağı çekmek için “tüyü bitmemiş yetimin hakkını yedirmem” tabirini kullandı. O zaman şunu sormak gerekiyor, sayın Erdoğan, 2002 yılında seçilmek için fındık üreticisine hangi tüyü bitmemiş yetimlerin hakkını öneriyordunuz?

Süreç içerisinde FİSKOBİRLİK'e üyelerinin fındıklarını alabilmesi için gerekli ve hakkı olan krediler tahsis edilmeyerek maddi açıdan zor duruma düşürüldü. AKP diğer yandan da sürekli FİSKOBİRLİK yönetimini ele geçirmeye çalıştı. Sonuçta, FİSKOBİRLİK yönetimini bir türlü ele geçiremeyen başbakan, 2006 yılı sonunda

findık alım ve satım işini, bu konuda hiçbir tecrübesi bulunmayan TMO'ya verdi. Doğal olarak TMO bu işi yürütemedi ve görev zararı 2 milyar TL'ye yanaştı. Başbakan şimdi findık TMO'nun işi değil diyor, yıl 2009! Günaydın! İşin tüm tarafları bunu daha 2006 yılında söylemişti!

Hükümet baktı ki iş böyle de yürümeyecek, findık hasadına yaklaşık 15 gün kala üreticinin taban fiyat açıklaması beklediği bir dönemde hükümet yeni bir findık stratejisi açıkladı. Stratejiye göre 750 m yüksekliğin üzerinde ve düz düze yakın arazilerde findık yetiştirilemeyecek. Sınırları çizilmiş findık sahalarının dışındaki findıklıklar hükümet tarafından sağlanan destekle sökülecek. Amaç, talepten fazla findık üretmemiz olarak açıklanıyor. Oysa bizden findık alan ülkeler, o findığı tekrar yurtdışına satarak iyi para kazanıyorlar. Bu durumda gereğinden fazla findık ürettiğimizden bahsetmek mantıksızlık olur, bunun tek adı olabilir, dünyanın en kaliteli findığını pazarlamayı beceremiyoruz.

Findık satışını artırsın, yeni pazarlar bulsun diye çalışması gereken bir Findık Tanıtım Grubumuz var. O da görevini bir yana bırakmış, pazar aramak yerine findık üretiminin azaltılması yönünde fikir beyan ediyor.

Yeni Findık Stratejisine göre findık üretim alanları 642 bin hektardan (1 hektar 10 bin metrekaredir) 406 bin hektara düşürülecek. Üretici belgesine sahip findıkçılara alan bazlı destek kapsamında üç yıl süreyle yıllık 150 TL/da ödeme yapılacak. Ruhsatsız alanlardaki 81 bin üreticiye ise yine üç yıl için kişi başına toplam 600 TL/da destek verilecek. Şimdi çiftçi soruyor: "2009 yılından itibaren Doğrudan Gelir Desteğini kaldırıp 7 TL'lik desteği bile çok gören hükümet 150 TL'yi nasıl ödeyecek?"

İşin oldukça ilginç bir yönü ise Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Müsteşarının çiftçinin findığını sökeceğine inanmadığını bir TV programında söylemesi. İhracatçı da üreticini findığını sökeceğine inanmıyor. Çiftçi de zaten findığımı sökmem diyor. Çünkü yerine önerilecek hiçbir ürünün findığın yerini tutabileceğine inanmıyor. Kimsenin inanmadığı bir strateji işte böyle uygulamaya konuyor.

FİSKOBİRLİK maddi sıkıntıları nedeniyle findık alamıyor. TMO yeni strateji ile findık alımından çekildi. Çiftçi artık tüccarın insafına kaldı. İşte stratejinin de püf noktası burada. Tüccar yeni ürün findık için üreticiye 4 TL önerirken, stratejinin açıklanmasının hemen ardından fiyat 3 TL'ye düştü. Findıklar hasat edildi. Üreticinin muhatabı bir devlet kurumu artık bulunmadığından üretici findığını çaresizlik içinde

2,5-3 TL fiyattan tüccara satmaya başladı. Oysa hükümetin her uygulamasında örnek almaya çalıştığı Avrupa Birliği'nde önemli ürünler için bizim KİT'lerimize karşılık gelen müdahale kurumları var.

Türkiye'nin yıllık 450-500 bin ton arası fındık ihracatı var. İç tüketimimiz ise 100 bin ton civarında. Küresel ölçekte lider olduğumuz üründe, üretimdeki dalgalanmalara karşı yaklaşık 50-60 bin ton stoku da elimizde bulundurmamız gerekiyor. Buna göre fındık üretimimizin 660 bin ton civarında gerçekleşmesi gerekiyor. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı raporlarında ülkemizin ortalama yıllık fındık üretiminin 675 bin ton olduğu gözüküyor. Bu hesaplamalara göre Türkiye, Yeni Fındık Stratejisini uygulamaya koyarak bırakın iç tüketimini, ihracatına yetecek kadar bir üretim yapamaz. Bu durumda da fındık üretim ve ticaretindeki ülkemizin dünya liderliği, buna paralel olarak da her yıl bu ürün üzerinden ülkemize giren bir milyar doların üzerindeki gelirimiz sona erer.

Hükümetin ünlü bir deyişi var ya "gözleri var görmezler, kulakları var duymazlar". İşte tam bu noktada bizim bu makalemiz de gözleri gören, kulakları duyan ve beyinleri olanlar için.